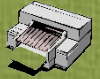


Platform Militaire Historie Ede

Herdenking Amersfoort en Loosdrecht

Opening Expositie 70 jaar bevrijding Ede



Nieuwsbrief nr. 15, mrt 2015

Beste abonnees,

Op 20 maart 1945 is het zeventig jaar geleden dat zestien Edese verzetsmensen door de Duitsers werden gefusilleerd. Tien van hen stierven in Amersfoort en zes vonden de dood in Loosdrecht. Deze mannen hadden meegewerkt aan een nachtelijke wapendropping voor het verzet op een terrein tussen Lunteren en Ede en zijn in de nacht van 8 op 9 maart 1945 gearresteerd. Evenals in voorgaande jaren zullen deze gebeurtenissen worden herdacht met een korte plechtigheid. U bent van harte uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn.

Herdenkingen Amersfoort:

Vrijdag 20 maart om 10:00 uur zullen er ter nagedachtenis aan de omgekomen Piet Rombout bloemen worden gelegd bij het monument op het Kamp Amersfoort. [Google Maps](#)

Een tweede herdenking wordt gehouden om 10:30 uur, bij het Fusillademonument aan de Appelweg in Amersfoort. Leerlingen van de Joost van den Vondelschool zullen bloemen leggen bij de gedenkmuur die zich bevindt aan het deel van de Appelweg tussen de Westerstraat en de Charlotte de Bourbonlaan. [Google Maps](#)

Herdenking Loosdrecht:

Vrijdag 20 maart is er om 13.30 uur een herdenking bij het [fusillademonument](#) aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk in Loosdrecht. Herdacht worden de 10 mannen, waaronder 6 Edenaren, die hier zijn vermoord. Hierbij zijn kinderen van de Catamaranschool aanwezig. Het monument is geplaatst tegenover het voormalige gemeentehuis.

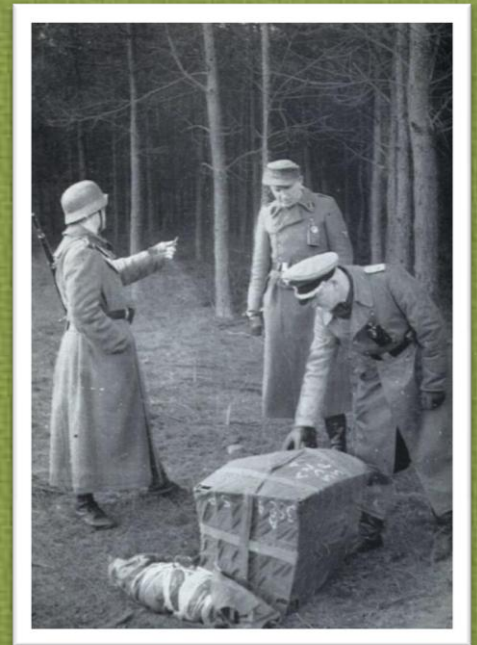
Wat eraan vooraf ging

Na een wapendropping in de nacht van 8 op 9 maart 1945 bij Lunteren worden vijftien verzetsmensen uit Ede, Bennekom en Lunteren gevangen genomen. Zij worden naar de Wormshoef in Lunteren gebracht, het hoofdkwartier van de Sicherheitsdienst (SD). Hier ondergaan zij een zeer hardhandige ondervraging. In de twee dagen die op de dropping volgen worden nog vijf mannen gearresteerd en naar villa de Eekhorst (ook in Lunteren) gebracht. Een van de mannen wordt daar tijdens de verhoren zwaar mishandeld. Als hij daarop tijdens zijn overbrenging naar de Wormshoef probeert te ontsnappen, wordt hij in zijn rug en zij geschoten en zwaargewond terug naar de Wormshoef gebracht. Daar worden de gewelddadige verhoren gewoon voortgezet. Uiteindelijk te ernstig gewond en mishandeld om nog verder te kunnen worden verhoord wordt hij in de nacht van 12 op 13 maart in een vrachtwagen naar Kamp Amersfoort gebracht. Hier wordt hij opgesloten in de 'dodenbunker', waar hij op 18 maart overlijdt:

Piet Rombout, 43 jaar, Ede

Twee van de mannen, die een dag later waren gearresteerd en ook naar villa de Eekhorst zijn gebracht weten op 15 maart uit deze villa te ontsnappen.

Op 16 maart worden zestien van de zeventien nog in Lunteren gevangenzittende verzetsmensen overgebracht naar Kamp Amersfoort. Met hen gaan eveneens de zestien door SD-Obersturmführer Huhn getekende doodvonnissen mee. Het is Paul Rombout, de 20-jarige zoon van Piet Rombout, die



achterblijft in Lunteren. Als laatste was hij bij toeval gearresteerd. De SD kan zijn betrokkenheid bij de dropping niet aantonen. Enkele dagen later krijgt hij zijn vrijheid terug.

In Kamp Amersfoort aangekomen worden de zestien ter dood veroordeelden opgesloten in de zogenaamde 'dodencellen' in de daar aanwezige bunker. Aangemerkt als 'Todeskandidaten' zullen zij door de Duitse bezetter, wanneer nodig, ter dood worden gebracht. Na een groot aantal aanslagen op Duitse militairen en hun Nederlandse helpers, heeft de Duitse bezetter de regel ingesteld dat voor ieder slachtoffer aan hun zijde tien Nederlanders zullen worden terechtgesteld. In het openbaar, en liefst nabij de plaats waar de aanslag heeft plaatsgevonden.

In maart 1945 wordt in Loosdrecht, vermoedelijk door het verzet, een aanslag gepleegd op een Duitse onderofficier. Als vergelding worden in de vroege ochtend van 20 maart tien Nederlandse 'Todeskandidaten' in Kamp Amersfoort uit hun 'dodencel' gehaald en overgebracht naar Loosdrecht. Hier worden zij langs de weg van Hilversum naar Loosdrecht gefusilleerd. Zes van de tien slachtoffers zijn afkomstig uit de gemeente Ede. Zij waren allen betrokken bij de mislukte wapendropping:

Rijk Tigelaar 32 jaar Ede - Cor Garritsen 23 jaar Ede - Piet Roseboom 25 jaar Bennekom - Cornelis Verduijn 37 jaar Ede - Hylke van Vliet 27 jaar Bennekom - Fokke Roosjen 32 jaar

Ook in Amersfoort vindt op deze dag een represaille plaats. Op 14 maart 1945 is namelijk in Amersfoort door het verzet een aanslag met dodelijke afloop gepleegd. Het slachtoffer was een Nederlandse politiemann die samenwerkte met de SD. Als vergelding worden op deze zelfde vroege dinsdagochtend van 20 maart 1945 nog tien 'Todeskandidaten' uit de 'dodencellen' van Kamp Amersfoort gehaald. Te voet, geboeid en zwaar bewaakt gaan zij op weg naar de Appelweg in Amersfoort. Hier aangekomen worden zij één voor één tegen de tuinmuur van dokter August Brester gefusilleerd. Alle tien de slachtoffers zijn uit de gemeente Ede afkomstig en waren bij de mislukte wapendropping betrokken:

Gerrit Boonzaaijer 62 jaar Lunteren - Max Lugthart 25 jaar Ede - Bart van Elst 27 jaar Bennekom - Jan Mekking 26 jaar Ede - Piet de Geest 36 jaar Ede - Ferdi Rombout 18 jaar Ede Derk van Gestel 45 jaar Ede - Barend Veenendaal 25 jaar Ede - Jo Kelderman 26 jaar Ede Elbert Veenendaal 27 jaar Ede

De zeventien verzetsmensen, die als gevolg van de mislukte wapendropping de dood vonden, worden genoemd op het Mausoleum op de Paasberg in Ede. Vijftien van hen zijn daar ook daadwerkelijk bijgezet.

In Loosdrecht werd in 1946 een monument opgericht dat is ontworpen door Paul Grégoire. Het staat aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk, tegenover het voormalige gemeentehuis.

Het monument in Amersfoort is ontworpen door Ir. Zuiderhoek en bestaat feitelijk uit de tuinmuur waar de mannen voorgezet zijn. De kogelgaten zijn nog altijd zichtbaar in de muur. Het werd in 1946 onthuld en staat op de hoek van de Appelweg met de Westerstraat. De laatste jaren was het monument min of meer in verval, maar dit is gelukkig een halt toegeroepen.



Kamp Amersfoort was in de Tweede Wereldoorlog een gewelddadig doorgangs- en strafkamp van de Duitse bezetter (SS).

Van 18 augustus 1941 tot 19 april 1945 hebben hier ongeveer 37.000 mensen voor korte of langere tijd gevangen gezeten

Het Nationaal Monument Kamp Amersfoort heeft een eigen [website](#).

Opening Expositie 70 jaar bevrijding Ede

“Het Duitse Nationaal Socialisme heeft ons getracht te knechten. Militair was dat niet zo moeilijk met de grote, brute overmacht waarover het beschikte, maar geestelijk, door het geloof in Jezus Christus, heeft de Duitser ons niet klein gekregen. Het heeft ons niet kunnen overwinnen, omdat de wil tot de vrijheid sterker was dan de Duitse militaire dictatuur. Vrijheidszin, gemeenschapszin en vult u zelf maar in, werden de grondrechten in de bezettingsjaren, het fundament van onze samenleving. “

“Wie in de bezettingsjaren niet meehielp een dam op te werpen tegen de gevaren die de samenleving bedreigde, verliest meer dan zijn erf. Mensheid, hij verliest zijn vrijheid, hij zal alles verliezen wat aan het leven inhoud geeft. Die dijk moesten wij in die tijd bouwen en bewaren door gemeenschappelijke inzet. Spanning door samenwerking, al was het ondergronds. Dankzij deze tentoonstelling worden wij weer herinnerd om te herdenken dat 70 jaar bevrijding – vrijheid voor ons van levensbelang is. “

Bovenstaande woorden sprak oud-verzetsman en oud-wethouder van Ede, Dhr. G. Beukhof tot de genodigden in het Militair Historisch Informatiepunt (MHIP) tijdens de opening van de nieuwe tentoonstelling over de bevrijding van Ede. Naast een aantal familieleden van dhr. Beukhof konden we ook afgevaardigden van verschillende verenigingen verwelkomen die zich met de historie van Ede bezighouden.

Op 17 april 2015 is het 70 jaar geleden dat Ede door de geallieerden werd bevrijd. Het Platform Militaire Historie Ede heeft daarom in het MHIP op de voormalige Prins Mauritskazerne een kleine expositie ingericht die herinnert aan deze spannende dagen in april 1945.



Dhr. Beukhof plaatst zijn verzetsband in de vitrinekast en verklaart daarmee de tentoonstelling voor geopend.



EDE-TV heeft een mooie reportage over de expositie gemaakt die u kunt bekijken door op het logo te klikken!

In de volgende nieuwsbrief zullen we uitgebreid aandacht besteden aan de overige festiviteiten die rondom en op 17 en 18 april zullen gaan plaatsvinden. Op onze [website](#) draait inmiddels al een trailer van de nieuwe documentaire 'Ede, 44 – 45', waarin nieuwe, nog niet eerder vertoonde filmbeelden zitten over de bevrijding van Ede. De documentaire zal op 17 april bij Cinemec in première gaan.

De tentoonstelling in het MHIP kan nog worden bezocht op de zaterdagen 28 maart, 11 april, 2 mei, 11 juli, 25 juli, 8 augustus en 25 augustus. Het MHIP is op deze dagen van 10.00 tot 16.00 uur gratis toegankelijk.



Het was gezellig druk in het MHIP tijdens de opening van de nieuwe tentoonstelling.

Market Garden Klassendag



De vrijdag voorafgaand aan de Market Garden-herdenking, organiseerde het platform in samenwerking met de gemeente Ede een klassendag voor de Edese basisscholen. Ruim duizend leerlingen van de groepen 7 en 8 namen hier aan deel. Op onze website staat inmiddels een korte video-impressie van deze mooie dag die plaatsvond op 19 september 2014.

[link](#)

Agenda

Het Platform Militaire Historie Ede tracht een zo compleet mogelijk overzicht te geven van alle activiteiten, herdenkingen en bijeenkomsten in de gemeente Ede. Deze agenda wordt maandelijks bijgewerkt en is via onze [website](#) te downloaden.

Dit nieuwsbericht is een uitgave van het Platform voor Militaire Historie Ede (PMHE), onder redactie van Wouter van den Berg. Nieuwsberichten verschijnen op onregelmatige tijden als hier aanleiding voor is. De nieuwsberichten worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde email adressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst, dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan info@platformmhe.nl.